

Julen 2010

Dyrenes Velferd

Nummer 2/2010

GOD JUL

Forord

Ja, nå er vi her igjen – vet ikke hvor året er blitt av

Nå i høst har vi vært plaget med pelsdyrnæringens uhyggelige virksomhet. Det er vont å se og høre om de stakkars dyra. Det er også helt ubegripelig at noen kan forsvare næringen og mene at bare dyrene får mer tilsyn fra Mattilsynet så er alt OK. Disse menneskene burde plasseres i små trange bur i noen måneder, så ville de nok endre mening.

Med den sterke folkeopinionen så må vel politikerne få avviklet næringen. Statsstøtten de mottar kan brukes til omstilling i stedet. Men det er ikke bare der vi ser hvor elendig dyr har det i Norge. Det må opprettes et dyrepoliti med tilhørende støtteapparat – dyrevern må vekk fra Mattilsynet.

Vi fortsetter å hjelpe de hjemløse kattene som kommer i vår vei, og det er du, kjære medlem, som gjør dette mulig.

Jeg ønsker dere alle En God Jul og de beste ønsker for det nye året!

Liv

Stiftelsen DYRENES VELFERD

Postboks 41 Alnabru, 0614 Oslo
Hellerud Gårdsvei 28, 0671 Oslo.

Telefon: 22 26 99 41
e-post: webmaster@dyrenes-velferd.no
Hjemmeside: www.dyrenes-velferd.no
Bankgiro 7877 05 97152
Org.nr.: 979741596

Styre:

Liv Rose-Walderhaug, formann
Odd Narve Johansen, styremedlem (daglig leder)
Kåre Knutsen, styremedlem
Grete Glasø-Olsen og Grete Wiens, varamedlemmer

Støttemedlemmer:

Individuelt medlemskap: kr 200 pr. år
Familiemedlemskap: kr 300 pr. år
Fjernadopsjon: 50 kr/mån per katt

Ansvarlig utgiver:

Liv Rose-Walderhaug

Grafisk design:

Bema

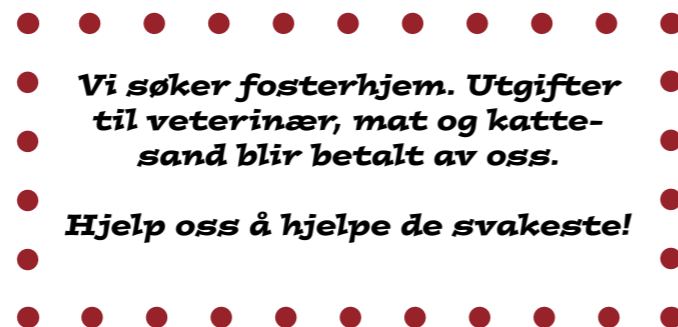
Trykk:

CDDU Grafisk AS

Medlemsblad: utkommer ca 2 ggr per år

Giro for medlemskap vedlegges bladet. Hvis du allerede har betalt medlemskap, kan giroen benyttes til gave eller fjernadopsjon.

Ditt bidrag som støttemedlem er helt nødvendig for vårt videre arbeid. Kanskje kan et medlemskap i Dyrenes Velferd være en fin gave til venner og barnebarn.

Adresseendring

Husk å sende adresseendring til oss når du flytter!

Takk til adopsjonsforeldrene som trofast støtter oss

Og, takk til alle som fortsetter å betale sitt medlemskap

Takk for alle store og små gaver som kommer inn

“Hjemløse dyr er dyr som er sviktet av menneskesamfunnet. Nå er det på tide at det offentlige tar ansvar”

Sondre Båtstrand, Miljøpartiet De Grønne

Norge bryter kjæledyrkonvensjonen

Den 25. august i år sendte Miljøpartiet De Grønne en klage til Europarådet vedr. Norges brudd på Den europeiske konvensjonen til beskyttelse av kjæledyr. Dyrenes Velferd, Norsk Huskattforening og Dyrebeskyttelsen Sør-Rogaland støttet og signerte klagen.

Mens dyrevernorganisasjoner over hele landet melder om sprengfulle mottak for dumpede dyr, vil ikke ansvarlig minister Lars Peder Brekk ta i bruk nødvendige virkemidler for å løse problemet.

“Gjennom kjæledyrkonvensjonen har Norge forpliktet seg til å gjøre noe med problemene med hjemløse dyr. Vi kan ikke sitte stille og se på all lidelsen mens Lars

Peder Brekk løper fra forslaget om obligatorisk ID-merking av kjæledyr og ikke vil gi en krone til stell og omplassering av dyr som har mistet sitt hjem. Hjemløse dyr er dyr som er sviktet av menneskesamfunnet. Nå er det på tide at det offentlige tar ansvar”, sier Sondre Båtstrand, talsperson i Miljøpartiet De Grønne.

Miljøpartiet De Grønne vil etablere hjelpesentre for hjemløse dyr i norske byer og gi ideelle organisasjoner økonomisk støtte til å drive behandling og omplassering av dyr. Partiet støtter programmer for kastrasjon/sterilisering, vaksinasjon og ID-merking av kjæledyr, og vil gjøre ID-merking obligatorisk.

Vi trenger hjelp! Hvordan kan du hjelpe oss? Her følger en liste på saker som kan gjøres:

verve nye medlemmer

bli fostermor/far

knytt deg og oss til Grasrotandelen

fjernadoptere en katt

gi en gave i ny og ne

ta oss med i et testamente

du kan også hjelpe oss med administrative saker, f.eks. fjernadopsjon, utsendelser etc.

Du kan føle trygghet for at midlene går direkte til kattene. Vi som jobber for Dyrenes Velferd jobber uten vederlag.

Klagen til Europarådet

Vi velger å publisere innholdet i klagen, i stedet for selve brevet oversatt til engelsk.

Ber om granskning av Norges brudd på Kjæledyrkonvensjonen

Sommer i Norge er høysesong for dumping av kjæledyr, og årets sommer er intet unntak. Tvert imot melder dyrevernorganisasjoner over hele landet om sprengfulle dyremottak og at de ikke har kapasitet til å hjelpe nok hjemløse dyr. Samtidig velger norske myndigheter ikke å gjøre nødvendige tiltak for å redusere problemet.

Allerede i 2001 pekte en arbeidsgruppe nedsatt av Statens dyrehelsetilsyn på at omfanget av hjemløse dyr i Norge utløste forpliktelser i henhold til Europarådets kjæledyrkonvensjons paragraf 12: «Om en part finner at antall hjemløse dyr representerer et problem, skal den sette i verk de lovmessige og/eller administrative tiltak som er nødvendige for å redusere antallet uten å forårsake unngåelig smerte eller lidelse.»

Arbeidsgruppen anbefalte satsing på forebyggende tiltak, og foreslo at det ble bevilget 10 millioner årlig til dette formålet i en femårsperiode inntil forebyggende tiltak har fått full effekt, men forslaget har aldri blitt fulgt opp av norske myndigheter.

I september 2009 øynet vi håp da Landbruks- og matdepartementet ved Mattilsynet sendte ut forslag til en forskrift om merking av katt som skulle inkludere obligatorisk ID-merking av katter. «Hensikten med kravet er å bedre velferden for katter ved å forebygge at de blir eierløse», opplyste departementet.

Selv om høringsrunden ga positive tilbakemeldinger på forslaget om obligatorisk ID-merking, snudde departementet av økonomiske årsaker og avviste sitt eget forslag. Landbruks- og matminister Lars Peder Brekk har heller valgt å støtte kampanjer som oppfordrer til ID-merking, der sommerens dumpinger blir trukket frem. Brekk har uttalt: «Dyreeierne har en klar interesse av å merke sine kjære katter helt frivillig. Dette vil gjøre det mye enklere å gjenforene bortkomne dyr med sine eiere. På sikt kan det minske problemene med forvillede katter».

Ni år etter at et offentlig utvalg påpekte at omfanget av hjemløse dyr i Norge utløste forpliktelser i henhold til Europarådets kjæledyrkonvensjon erkjenner myndighetene at det er behov for å «minske problemene med forvillede katter». Det betyr at den ansvarlige minister anser at antallet hjemløse dyr utgjør et problem, men ikke vil sette i verk de lovmessige og/eller administrative tiltak som er nødvendige for å redusere antallet uten å forårsake unngåelig smerte eller lidelse. Staten ved Landbruk- og matdepartementet gir heller ikke direkte støtte til dyrevernorganisasjoner.

Miljøpartiet De Grønne mener det er helt nødvendig med programmer for kastrasjon/sterilisering, vaksinasjon og ID-merking av kjæledyr, samt at ID-merking blir gjort obligatorisk. Vi mener også at staten i samarbeid med kommunene skal etablere hjelpesentre for hjemløse dyr i norske byer og gi ideelle organisasjoner økonomisk støtte til å drive behandling og omplassering av dyr.

Miljøpartiet De Grønne ber Europarådet ta saken opp med norske myndigheter for å sørge for at Norge oppfyller forpliktelsene i kjæledyrkonvensjonen, og ser frem til sakens behandling til beste for alle de hjemløse dyrene.

--

Miljøpartiet De Grønne

www.mdg.no

tlf 402 26 389

http://sondre.vgb.no/

Et sterkere dyrevern – dyrepoliti?

Dyreverntilsynet ligger i dag hos Mattilsynet. Dagens ordning hvor Mattilsynet skal ivareta både matsikkerhet og dyrevern er ikke holdbar. Det er heller ikke holdbart at tilsynsorganet er plassert under Landbruksdepartementet. Det sier seg selv at næringsinteresser ivaretas på bekostning av dyrevelferden.

I befolkningen reiser det seg derfor et krav om dyrepoliti. Jeg antar at idéen har sitt utspring fra tv-kanalen Animal Planet. I USA er det nemlig flere delstater som har innført en slik ordning.

Allerede i juli 2008 ba Miljøpartiet De Grønne Justisdepartementet om en utredning av dyrepoliti. Departementet brukte ni måneder på å komme med svaret ”Justisdepartementet er av den oppfatning at politiet generelt ivaretar hensynet til dyr på en forsvarlig måte og har ingen planer om å opprette et eget dyrepoliti i Norge.”

Det er ikke til å tro. Er det embetsmennene som uttaler seg eller den politiske sjefen? Alle vi andre vet at politiet henlegger over 80% av sakene, ifølge statistikken. Vi, grasrota, vet også at det beror mye på at individuelle holdninger i politiet overstyrer lover og regler. Vi husker så vel det makabre tilfellet med Trønderkylling – man fant ikke grunn til å undersøke om det var gjort noe straffbart da ubedøvede kyllinger gikk levende i skåldemaskinen. Da er det ikke tegn til empati hos tjenestemennene. Jeg grøsser ved tanken på alle de tusenvis av grusomheter som aldri blir synlige, fordi vi ikke har et politi som ser det som sin oppgave å håndheve loven når det gjelder dyr.

I de få tilfeller hvor sakene tas opp av domstolene, er reaksjonen på dyremishandling så altfor mild. Oftest bøter eller korte betingede fengselsdommer. I følge NOAH er ingen i Norge noensinne idømt lovens strengeste straff for dyremishandling, selv ikke for de mest ekstreme overgrep mot dyr. Svært få personer er idømt ubetinget fengsel eller blitt fradømt retten til dyrehold på livstid, selv etter å ha sultet i hjel alle sine dyr eller mishandlet sine familiedyr til døde. Den nye dyrevelferdsloven slår fast at dyr har egenverdi. Men hva hjelper det så lenge rettssystemet ikke engang beskytter dyrene mot ulovlig mishandling.

Vi kan fastslå at det trengs en radikal endring av holdninger både hos politi og domstoler når det gjelder dyrevernsaker. Disse holdningsendringene kan bare skje gjennom større fokus på dyrene og dyrevelferd hos de politiske partiene.

Den 4.11.09 samlet flere dyrevernorganisasjoner seg om et skriv til Regjeringen med en henstilling om å nedsette et utvalg som kunne utrede hvordan en styrking av tilsynsarbeidet best kunne gjennomføres (se DVs julenummer 2009). Svaret kom den 11.11.09 og lød:

*”Dyr
På vegne av statsminister Jens Stoltenberg vil jeg takke for e-post av 6. november i år. Vi har merket oss synspunktene vedrørende dyreverntilsynet.*

*Med hilsen
Svein Fjellheim (e.f.)
statssekretær”*

Det var det! Ikke en eneste liten antydning om at man kunne tenke seg å nedsette et utvalg. Noe som ellers er meget vanlig at man tyr til. Nei, dyrevelferd er ikke et politisk tema for regjeringspartiene.

Men kravet om dyrepoliti vokser seg sterkere og sterkere. Ute på nettet finner man mange forskjellige grupperinger som har lagt ut underskriftslistor, eller som har egne hjemmesider for saken. Den største av Facebook-gruppene har rundt 80.000 medlemmer. Det er bra at grasrota presser på.

I Rogalands Avis, 6.8.2010, gikk Joakim Lystad, adm. dir. i Mattilsynet, hardt ut mot tanken om et nytt organ, et dyrepoliti. Han uttalte bl.a. at ”*Det er Mattilsynet som er best egnet til å forvalte dyrevelferden i Norge: Vi har veterinærfaglig kompetanse til å ivareta dyrenes behov, vi har forvaltningsmessig kompetanse til å ivareta dyreeiernes rettsikkerhet og våre distriktskontorer dekker hele landet*”.

I teorien høres det riktig ut, men det fungerer ikke i praksis.

Videre uttalte han: ”*Mattilsynet har den lokale tilstedeværelsen, fagkompetansen og er gode forvaltere. Det er effektiv ressursbruk å bruke vårt apparat framfor å etablere et nytt.*”

Store ord, men vi som har vært utsatt for Mattilsynets forvaltning, er av en helt annen oppfatning. Mattilsynet er et forvaltningsorgan uten hjerte for dyrene. I alt hva Mattilsynet foretar seg når det gjelder levende dyr, er ordene ”*effektiv ressursbruk*” involvert. For eksempel så var det ikke effektiv ressursbruk å innføre ID-merking på katter, for å få mindre antall hjemløse dyr. Effektiv ressursbruk er kun å drepe dyrene hvis et problem oppstår. Et nytt organ er helt nødvendig - man må vekk fra Mattilsynets ”bedriftskultur”.

Prioriteringer og midler til de ulike tilsynene vi har i vårt land vil til enhver tid variere. Dette er avhengig av hva de politiske partiene setter på prioriteringslisten. Fra pressen opplever vi daglige innspill på at de svakeste gruppene i landet vårt ikke fungerer slik de fleste ønsker. Dette gjelder eldre, syke, barn og dyr. Altså vil det være avhengig av de politiske partiene hva som skjer i saken. Jeg har prøvd å finne informasjon om hva de enkelte partiene mener om dyrevelferd.

Først ble alle partiers nettsider sjekket. I sine oversikter over (sentrale) politiske områder søkte jeg etter dyr eller dyrevelferd. Ingen av partiene, bortsett fra Venstre og Miljøpartiet de Grønne hadde ”Dyrevelferd” som tema.

Deretter ble søkeordet ”dyrevelferd” brukt og jeg fikk følgende treff hos Fremskrittspartiet: ”*Dyrevern: Norge bør opprettholde og håndheve en streng lovgivning som sikrer en hensynsfull behandling av dyr*”. Gode ønsker, men innholdet er tomt.

Hos Arbeiderpartiet dukket *Rovvilt* opp. Det er bra at temaet taes opp, men det er litt tynt.

Hos Venstre kommer flere saker opp, f.eks. Pels-dyrnæringen, Villaksen, Kysttorsken. Det er en bra begynnelse, men det dreier seg om næringsinteresser.

Miljøpartiet de grønne står i en særstilling. De har som tema ”Dyrs rettigheter”. Videre finner jeg følgende program:

Miljøpartiet De Grønne vil arbeide for:

1. At dyrs grunnleggende rettigheter skal grunnlovsfestes, som retten til å få dekket basale behov og retten til vern mot overgrep.
2. Å flytte alt dyretilsyn til et nytt dyreverndirektorat under miljøverndepartementet.
3. Full omlegging til økologisk landbruk og sjøbruk, med innskjerpede regler for husdyrhold, dyretransport og plasskrav til oppdrettsfisk.
4. Å sikre alle husdyrarter tilgang på et naturlig utemiljø; forbud mot alle former for husdyrhold der dyr holdes fanget i små rom eller bur.
5. Snarlig forbud mot bruk av forsøksdyr til forskning, undervisning og trening, som kan erstattes av de mange gode alternativene som finnes til slik bruk av

- dyr; forenkling av godkjenningsordningen for bruk av pasientmateriale til forskning.
6. Forbud mot de verste formene for bruk av dyr til underholdning, inkludert ville dyr i sirkus og «fang og slipp-fiske».
7. Å etablere hjelpesentre for hjemløse dyr i norske byer; at ideelle organisasjoner skal få økonomisk støtte til å drive behandling og omplassering av dyr.

Vi dyrevenner må altså jobbe for å rekruttere velgere til dette parti. Det er vårt eneste håp.

Dyrevernemnda eller dyrepoliti?

Hvorfor fungerer ikke dyrevernemnda i dag? På Mattilsynets webside kan man lese:

- Dyrevernemnda er et statlig oppnevnt organ som skal arbeide for at dyrevernloven etterlevs.
- I dag har Norge 120 nemnder, som dekker alle kommuner.
- Nemndas medlemmer oppnevnes av Mattilsynets regiondirektører etter at kommunen har foreslått personer. Personene kan ha fullt arbeid ved siden av.
- Mattilsynets distriktskontorer har sekretariatsansvar for nemndene.
- Nemndene skal gi veiledning, pålegge nødvendige tiltak og har om nødvendig mulighet til å pålegge at dyreholdet skal opphøre.
- For å kunne bli medlem av ei nemnd kreves kunnskap om dyrehold og interesse for dyrevern, samt at man er motivert for å påta seg oppgaven.
- Både nemndene og Mattilsynets distriktskontor fører tilsyn etter dyrevernloven.

Man trenger ikke å ha veldig stor IQ for å skjønne at dette ikke vil fungere. Antall kommuner i Norge i dag er 430, og skal dekkes av 120 nemnder. Mattilsynet oppnevner personer som skal sitte i nemndene. Vi kjenner Mattilsynets holdninger til dyr og de personer som blir oppnevnt skal passe inn i den ”bedriftskulturen”. Personene kan ha fullt arbeid ved siden av. Dette er nok regel og ikke unntak. Da blir det lite overskudd igjen til å ta seg av arbeidsoppgavene i Dyrevernemnda - veiledning, pålegge nødvendige tiltak/opphør av dyreholdet. Tilsynet skal føres etter dyrevernloven – en lov som fler og fler mener har blitt svekket og ikke styrket.

Et dyrepoliti burde bestå av faglig kvalifiserte mennesker med interesse for dyrevern. Utdanningen bør være veterinærfaglig, men utdanning innenfor dyrs adferd er minst like viktig. Vi trenger et lovverk som ivaretar dyrs rettigheter på en bedre måte enn hva som gjøres i dag. Man må også ha ressurser til å iverksette tiltak og om nødvendig få saken til retten. Både for dyreeier og det

offentlige er det viktig at det er en nøytral rettsinstans som vurderer saken. Rettsvesenet må i langt større grad fastsette en straff som rettferdiggjør omfanget av regelbruddet.

Men, hvor skal dyrene være inntil saken kommer opp for retten?

I alle fylker burde det være minst et hjelpesenter med fasiliteter som kunne ta i mot hjemløse og skadde dyr. Det må være plass og rom og tilretteleggelse for alle typer dyr som samtidig trenger å vernes for hverandre. Med andre ord, en avdeling for ville dyr og fugler, en for gårdsdyr, en avdeling for hunder, en for katter, en for smådyr osv.

Et slikt hjelpesenter må bemannes med fagfolk som igjen finner medhjelpere som kan bidra på ulike måter. Interessen for dyr er absolutt økende og flere utdanner seg mot dyrerettede yrker. Noen må være lønnet og andre må kunne delta frivillig via enten praksis/utdanning eller som privat engasjerte.

Det er også behov for fosterhjem som igjen må godkjennes og kontrolleres.

Hvordan skal dette finansieres? Staten må ta sitt ansvar, men i tillegg må man tenke nytt. Satse på kommersiell markedsføring og et tettere samarbeid mellom det offentlige og private. TV-innsamlinger for dyrene, reklame for dyrevern, rockekonserter til inntekt for dyrene. Staten har i dag en ordning for å

dekke avlaving av eierløse dyr hos veterinæren. Det betyr avlaving og ikke behandling. De pengene bør brukes på en mer konstruktiv måte for dyrene.

Frivillige organisasjoner tar i dag ansvaret for mennesker som fraskriver seg sitt ansvar for sine dyr. De fleste dyrevernsorganisasjoner har som første formål å hjelpe hjemløse dyr, ikke dyr som har et hjem. Det er kanskje like viktig at flere engasjerer seg i omplassering av dyr som eieren av en eller annen grunn må kvitte seg med. Kanskje dette også kan drives kommersielt? Ansvarlige dyreeiere betaler i dag for avlaving på et veterinærkontor. Har de valget å betale for avlaving eller betale for et videre liv for dyret, vil kanskje de fleste velge et omplasseringssenter.

De frivillige organisasjonene betyr i dag mye for dyrene og det vil de også gjøre i fremtiden uansett om det offentlige kommer mer på banen. Men de trenger økonomisk støtte, spesielt de små ildsjelene som fins utover det ganske land. Når politikerne snakker om de frivillige organisasjonene, nevner de kun Dyrebeskyttelsen. Det er vel og bra, men Dyrebeskyttelsen har et innarbeidet navn og får, så vidt jeg kan bedømme det, mange gaver og donasjoner fra medlemmer. De fleste andre hjelpeorganisasjonene sliter tungt med å få endene til å møtes. Det som koster mest i dag er veterinærbesøkene. Og det er et tema som også bør diskuteres. Hvor mange dyr er det som ikke får den hjelpen de trenger på grunn av de høye veterinærhonorarene?

Vinn et Flax-lodd eller flere

Her gjelder det å verve familie, venner og bekjente til Grasrotandelen. For hver kvittering som du sender inn til oss, får du et Flax-lodd. Slik kan du gjøre det:

1. Gi vedlegget "Grasrotandelen Dyrenes Velferd Stiftelsen" til en som spiller i Norsk Tipping
2. Be vedkommende om ta med seg vedlegget til sin kommisjonær, som da kan lese av strekkoden på vedlegget for å tilknytte seg Dyrenes Velferd som Grasrotmottaker. Be om kvittering.
3. Be vedkommende om å gi deg kvitteringen på tilknytningen
4. Send inn kvitteringen til Dyrenes Velferd, Postboks 41 Alnabru, 0614 Oslo – ikke glem å oppgi ditt navn og adresse
5. Du vil da motta 1 Flax-lodd per kvittering

Din innsats her kan gi oss økonomisk støtte uten at du selv trenger å åpne lommeboken. Den som spiller i Norsk Tipping vil heller ikke merke noe - pengene taes fra Norsk Tippings inntekter.

Fjernadopsjon

Som tidligere sagt, er fjernadopsjon vår kronisk dårlige samvittighet når det gjelder kontakten med adoptivforeldrene. Du som ikke allerede har en adoptivkatt, får her en ny mulighet.

For 50 kr per måned kan du støtte opp om mat og veterinærutgifter til en katt og du velger selv om du vil betale for 1 eller flere måneder av gangen. Det er bare å velge en eller flere av kattene.

Det som vi kan love er at du får et bilde av din adoptivkatt når du melder deg på. Kontakten deretter kan bli sporadisk, så lenge vi ikke får noen som vil jobbe med denne biten av vår virksomhet. Som adoptivforelder støtter du alle våre katter i fellesskap.

Joakim

En stor vakker tabbymønstret hannkatt som ingen vil vedkjenne seg. Han var meget aggressiv og de andre kattene skrekk før han ble tatt hånd om. Så viser det seg at når tilliten vokser frem, bor det innenfor dette aggressive vesen en meget kosete og hyggelig katt. Han kan være 3-4 år. Forholdet til andre katter er fortsatt anstrengt, men utvikler seg gradvis positivt.

Stompi Cosi

Hun ble reddet av et eldre par fra den sikre død. Noen hadde flyttet fra henne og hun ble funnet sterkt skadet. Halen måtte opereres vekk, men hun reddet livet. Som navnet sier er hun en kosete katt. Hun er antageligvis ikke mer enn 1-2 år. Hun er en tøffing, som ikke går av veien for å skremme andre katter.

Prins

Reddet fra hjemløshet av en snill dame i et borettslag, men som ikke fikk beholde ham. Han er verdens snilleste katt - kjempegla i mat og beste soveplassen er på matmors hodepute. Han har et meget avslappet forhold til andre katter, og ser ut til å være venn med alle.

Vi får en del spørsmål om problemet med urenslighet hos katter. Norsk Huskattforening har en glimrende artikkel på sin hjemmeside, under tema Atferd, som vi har fått lov å publisere i vårt blad.

Hva gjør man når katten ikke bruker kattetoiletet?

Av Bjarne O. Braastad, professor, Husdyr- og akvakulturvitenskap, Universitetet for miljø- og bioteknikk, Ås.

Innledning

Katten min tisser på teppet i stua! Da jeg kom hjem, fant jeg en stor våt flekk oppå hodeputa mi! Missi vil ikke bruke kattetoiletet lenger. Hva skal jeg gjøre? Jeg har ikke tall på hvor mange henvendelser jeg har fått med slike spørsmål. I utlandet hvor man har egne atferdsterapeuter for katter, er dette klart det vanligste atferdsproblemet eierne søker råd for. Problemet lar seg oftest løse, hvis man greier å finne de egentlige årsakene. For å kunne forstå hvorfor katter luktmarkerer og urinerer på uønskede steder, er det viktig at vi kjenner til hvordan katten bruker lukter som del av språket sitt. Vi skal derfor først gjøre oss litt kjent med kattens luktspråk.

Luktspråket

Luktspråket består av spesielle kjemiske signalstoffer, feromoner, som oppfanges av andre individer. Mange dyrearter bruker luktspråket for å markere reviret til et individ, men hos katter fungerer luktmarkeringene mer som et visitkort. Ved å snuse på markeringen, kan en annen katt antakelig lukte både hvem som var der, og hvor lenge det var siden. Det siste fordi ulike stoffer i urinen brytes ned med ulik hastighet. Slik kan feromonene spille en viktig rolle i det sosiale systemet.

Urinmarkering forekommer hos begge kjønn, men mest hos hannkatter. Det kan også forekomme hos kastrerte katter. Begge kjønn later til å markere oftere hvis det er drektige hunnkatter i nærheten. Hannkatter markerer ofte når de kurtiserer en hunnkatt. Det er ikke vanlig at hannkatter markerer som del av en aggressiv konflikt med andre hanner. Fortsatt kjenner vi bare bruddstykker av sannheten omkring kattens luktspråk.

Enkelte katter benytter seg av luktspråket når de vil lokke på en eier som har vært lenge borte, som vi snart skal se. Det er mulig at katter som lever i en gruppe kan ha fellestrekk i duften sin, en gruppeduft, slik f.eks. mus også har. Lukten av nære venner virker ofte behagelig på dyr. Dette kan forklare at katter gjerne ligger oppå klær som eieren har brukt, særlig når eieren er borte.

Hvordan få kattunger renslige

Det er sjelden vanskelig å få kattunger stuereine. En normal kattermor lærer opp ungene sine til å bruke samme kattetoilet som henne. Hun lærer dem også å grave over urinen og avføringen. Problemer kan oppstå hvis mora selv ikke er stuerein, eller hvis ungen blir tatt for tidlig fra mora. Da må den nye eieren i større grad gå inn i rollen som "kattermor". Bl.a. av denne grunn bør ikke kattunger gis bort eller selges før de er 10-12 uker gamle. Innen enkelte avlslinjer av persere (i hvert fall i England) kan problemer med å få kattunger renslige være større enn for andre katteraser.

Hvis kattungen du får ikke bruker kattetoiletet, så spør oppdretteren om hva slags toilet kattungen har brukt der. Kanskje er veggene på toiletet du bruker for høye? Du bør helst bruke samme type sand eller materiale i toiletet den første tida. Ikke alle katter liker grov kattesand. Katten er opprinnelig et ørkendyr, så fin sand er kanskje nærmest kattens medfødte forestilling om et naturlig materiale. Du kan også prøve opprevet toilettpapir eller avispapir, eller tørr jord. Hvis du finner avføring på golvet, så legg det opp i toiletet, halvt tildekket med sand. Dette vil kanskje tiltrekke seg kattungen. Prøv også å sette kattungen forsiktig opp i toiletet.

Bruk av toiletet på riktig måte kan læres med den såkalte shaping-metoden, dvs. forming av atferden med små skritt. Du starter med å gi kattungen belønning (positiv forsterkning: ros, klapp osv.) når den er i nærheten av kattetoiletet. Når den har vendt seg til det, gir du belønning først når den går opp i toiletet, deretter etter at den har gravd i sanden, og til sist når den har gjort sitt fornødende på rett måte. Men ikke forstyr katten akkurat mens den gjør fra seg.

Katter liker ikke å gå på do nær spise- eller soveplassen. Hvis den gjør fra seg på 1-2 faste steder, kan du sette en skål med tørrfôr eller vann der, eller kanskje en leke. Hvis katten later til å like å krafse på en spesiell type materiale, f.eks. linoleum eller golvteppe, før den gjør fra seg, kan dette stedet dekket til med et helt annet

materiale. I en overgangsfase kan du legge en bit av det foretrukkede materialet i kattetoiletet. Hvis katten gjør fra seg langs en vegg, kan du legge en brei plaststrimmel langs veggen i hele rommet. En liten bit er ikke nok, da katten lett kan gjøre fra seg like bortenfor.

Renslighetsproblemer hos voksne katter

De største problemene oppstår når en voksen katt plutselig begynner å urinere eller legge avføring utenfor toiletet. Det første en må gjøre, er å finne ut hva som egentlig skjer. Er det urinmarkering, dvs. at katten gir fra seg en stråle i stående stilling (spraying)? Kanskje finner du merker etter dette på veggen? Eller er det vanlig urinering? Avføring kan også brukes som en markering, særlig hvis det etterlates på åpne eller opphøyede steder.

Markering

Det kanskje vanligste tilfellet er katter som gjør fra seg på teppet, i sofaen eller på hodeputen når eieren er lenger borte enn vanlig. Katten kan da urinmarkere eller legge avføring for å oppnå sosial kontakt med eieren. Ofte skjer dette der katten finner lukt av eieren. Kontaktmarkering innendørs skjer ofte når eieren er på weekend-tur eller på ferie, slik at katten begynner å føle seg utrygg. Dette kan skje selv om en lar andre, men for katten ukjente, se etter katten. Enkelte katter, spesielt fra orientalske raser, kan protestmarkere hvis de blir frustrerte eller ikke får nok oppmerksomhet fra eieren.

En kan godt la katten være på rom der den kan gjøre mindre skade, forutsatt at rommet tilfredsstillers kattens behov. Katter som protestmarkerer mens eieren er hjemme må ignoreres. Hvis eieren da går bort til katten, vil atferden bli forsterket. Forholdet mellom katt og eier må omstruktureres, slik at katten i en periode bare får kontakt og mat på eierens initiativ.

Katten kan urinmarkere inne som del av kommunikasjonen med andre katter, eller for å styrke sin egen sjøltillitt. Katten føler seg tryggere når den er omgitt av egne, og ikke andres, lukter. Dette er det vanligste problemet hos siamesere. Det kan skje inne eller på dørmatta ute der eieren kan ha avsatt fremmede lukter han har dratt med seg. Det kan også forekomme hvis det kommer nye dyr eller mennesker i husstanden, når man har gjester, når man har montert en kattedør i utgangsdøra, eller når man bringer nye gjenstander inn i huset som kan føre med seg utfordrende dufter. Ommøblering kan også være nok til å utløse dette problemet.

Urinmarkering er vanlig hos kastrerte eller steriliserte hann- og hunnkatter som lever i et hjem med to katter. Disse har ofte dårlig evne til å akseptere andre katter, og er mer territoriale. Progestiner eller beroligende medikamenter kan hjelpe i en overgangsfase, men bør

ikke brukes annet enn som tillegg til annen behandling. I prinsippet bør en i starten beskytte katten mest mulig mot det den opplever som truende, og så gradvis eksponere den for dette slik at tilvenning oppnås. Kattedører må være mest mulig tette. Sett litt tørrfôr like innenfor kattedøra.

Normal urinering og avføring på gale steder

Katten kan tisse eller legge avføring på uønskede steder som del av sin normale atferd eller på grunn av nervøsitet. Dette kan oppstå hvis katten føler seg utrygg. Straff har ingen positiv effekt, oftere negativ fordi nervøsiteten kan forsterkes. Hvis man ikke tror nervøsitet er problemet, kan man reagere med et høyt rop, nei!, hvis en oppdager at katten er i de innledende faser til å gjøre fra seg. Allerede få sekunder etter at katten har gjort fra seg, er det for seint å gi slik "straff". Katten tror alltid at det er den atferden den hadde rett før straffen som eieren ikke liker. Utidig straff kan gjøre katten usikker på eieren. Det er bedre å prøve andre metoder. Se først rådene for kattunger ovenfor.

Man må undersøke om kattetoiletet er reint nok. Det skal ikke være vått eller inneholde mye avføring. Men det bør heller ikke være for reint, slik at katten ikke tiltrekkes av sine egne lukter. Det må ikke stå for nære sove- eller eteplassen, eller utsatt for forstyrrelser fra f.eks. vaskemaskinen eller mennesker som farer forbi. Hvis man har flere katter, kan det hende de foretrekker å ha hvert sitt toilet. Vask aldri golv eller vegger med salmiakkholdige vaskemidler, da ammoniakken i dette minner katten om urin.

Ved enkelte plagsomme sjukdommer, f.eks. nyrestein, eller forstoppelse kan katten assosiere toiletet med ubehag og unngå det. Kontakt derfor veterinær hvis ingen av rådene hjelper.

Til slutt: Selv om du finner det rette tiltaket for katten, kan det ta litt tid før den igjen bruker kattedoen. Den kan etter hvert ha nærmest avvent seg med denne. Så vær tålmodig!

Nedenforstående lille betraktning er oversatt fra engelsk. Den er egentlig umulig å oversette til norsk, fordi at God (Gud) og Dog (Hund) ikke kan brukes i ordspill på samme måte i det norske språket. Jeg har derfor beholdt de engelske begrepene.

“Og GOD skapte DOG til å elske Mannen og CAT til å lære ham ydmykhet”

Det er rapportert at følgende utgave av skapelsesberetningen ble oppdaget i Dødehavsrullene.

Og Adam sa: «Herre, når jeg var i haven, gikk du med meg hver dag. Nå ser jeg deg ikke lenger. Jeg er ensom her, og det er vanskelig for meg å huske hvor mye du elsker meg.»

Og God sa, “Ikke noe problem! Jeg vil skape en kamerat til deg som vil være med deg alltid, og som vil være et speilbilde av min kjærlighet til deg, slik at du vet at jeg elsker deg, selv når du ikke kan se meg.

Uansett hvor egoistisk og barnslig og ubehagelig du blir, vil denne nye følgesvenn akseptere deg som du er og elske deg som jeg gjør, på tross av dine svakheter. ”

Og God skapte et nytt dyr til å være en følgesvenn for Adam. Og det var et godt dyr. Og God var fornøyd.

Og det nye dyret ble glad for å være hos Adam og han logret med halen. Og Adam sa: «Men Herre, jeg har allerede funnet navn til alle dyrene, og alle bra navn er allerede brukt opp. Jeg kan ikke finne på et navn for dette nye dyret.”

Og God sa, “Ikke noe problem! Fordi jeg har laget dette nye dyret til å være et speilbilde av min kjærlighet til deg, skal hans navn være et speilbilde av mitt eget navn, og du vil kalle ham DOG.”

Og Dog bodde sammen med Adam og var en følgesvenn for ham og elsket ham. Og Adam ble trøstet. Og God var fornøyd. Og Dog var fornøyd og logret med halen.

Etter en stund, skjedde det at Adams skytsengel kom til Herren og sa: «Herre, Adam har blitt fylt med hovmod. Han strutter og pranger som en påfugl og han mener at han er verdig alles tilbedelse. Dog har faktisk lært ham at han er elsket, men ingen har lært ham ydmykhet. ”

Og Herren sa: «Ikke noe problem! Jeg vil skape en ledsager til ham som vil være med ham for alltid, og som vil gjennomskue ham. Følgesvennen vil minne ham om hans begrensninger, slik at han skjønner at han ikke er verdig tilbedelse. ”

Og God skapte CAT til å være en ledsager til Adam. Og Cat adlød ikke Adam. Og når Adam stirret inn i Cat's øyne, ble han minnet om at han ikke var det fantastiske vesen han hadde trodd. Og Adam lærte ydmykhet.

Og God var fornøyd. Og Adam ble et bedre menneske. Og Cat var helt uanfektet.

Vaksinering viktig

De sykdommene vi vaccinerer mot her til lands, finnes det nemlig ingen effektiv behandling mot hvis de først bryter ut i dyret. Vaksinering innebærer at kjæledyret ditt får tilført en ufarlig variant av en mikroorganisme, for eksempel en bakterie eller virus, via en sprøyte og kanyle som settes under huden i nakken. Dersom hunden eller katten din blir utsatt for samme mikroorganisme igjen husker dyret det, og det settes i gang en produksjon av antistoffer. Dermed vil mikroorganismen bli tilintetgjort før den rekker å skape en alvorlig sykdom.

Vaksinen gjør rett og slett kjæledyrets immunforsvar mer effektivt, slik at det lettere bekjemper smitte – men ingen vacciner gir fullgod beskyttelse.

Råmelk fra mor inneholder antistoffer som beskytter valper og kattunger mot smittsomme sykdommer. Men antistoffene fra moren forsvinner rundt to-tre måneders alder. Vaksineprodusenter anbefaler derfor at hunder og katter vaccineres for første gang ved 12 ukers alder. Katter trenger en revaksine fire uker senere, og deretter etter ett år. Hundervalper trenger kun en revaksinering, ett år etter første vaksine. Ved sterkt smittepress og ønske om tidlig sosialisering kan valper og kattunger på åtte uker vaccineres.

Generelt anbefales årlig vaksinasjon av kjæledyret ditt, men dette avhenger litt av smittepresset. Innekatter bør vaccineres på lik linje med utekatter, da vi mennesker kan føre med oss smitte utenfra og hjem. Det er sjelden at dyr får bivirkninger etter en vaksinasjon. Et fåtall kan likevel få reaksjoner, og typiske symptomer på dette er generell slapphet eller hevelse og irritasjon på dette er generell slapphet eller hevelse og irritasjon på injeksjonsstedet. Dyr kan også få allergisk sjokk, hvor de skjelver, puster fort, brekker seg og virker apatiske. En slik allergisk reaksjon krever umiddelbar behandling av veterinær.

Symptomene kan være kortvarige, og om du opplever at de kommer og går i flere dager, ta kontakt med veterinæren din. Dersom du planlegger å ta med kjæledyret ditt en tur til utlandet må du være ute i god tid med vaksinering. Dere må starte prosessen minst seks måneder på forhånd, siden det kreves et eget vaksineprogram om dyret ditt skal være i andre land enn Norge og Sverige. Norske myndigheter har strenge regler, og er ikke hunden eller katten vaksinert risikerer du at den må stå i lang og dyr karantene når dere kommer hjem igjen til Norge.

Dersom kjæledyret ditt er sykt, skal det ikke vaccineres.

Et lite apropos til Musa Lotte i vårt forrige julenummer:

Til slutt en liten muse-historie fra Aulestad. Bjørnson kom en dag ned fra sitt værelse i 2. etasje og fortalte henrykt om en liten mus, den var så søt, syntes han. Den sprang rundt i hans værelse uten å være redd ham. Merkelig så fort dyr og mennesker blir fortrolige, mente Bjørnson. Han var snill mot den – i flere dager hadde en liten kasse med havre stått bak døren for at musen skulle like seg hos ham.

Da Karoline spurte om han ikke tenkte det spor på gardiner og tepper og alle de fine tingene de eide, dreide han seg om på hælen, ilter..

”Dere våger ikke å gjøre denne musen min noe vondt.”

I parentes bemerket: Også Henrik Ibsen fikk besøk av mus. Derfor satte han ut mat i naboværelset.

(Fra slutten av kapitlet om Aulestad-dyrene i boken Kåre Knutsen (red.): ”Bjørnson og dyrene i liv og diktning.” Sofiemyr 2010.)

Styrets Årsberetning 2009 for Stiftelsen Dyrenes Velferd

Styret bekrefter at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede og at regnskapet er utarbeidet på dette grunnlag. Arbeidsmiljøet i stiftelsen er godt, og virksomheten forurenses etter styrets oppfatning, ikke det ytre miljø.

Det er blitt holdt 3 formelle styremøter.

Appellen fra møtet på Lindeberg gård, som flere organisasjoner var med på, ble sendt den 6.11.09 med kopier til flere aviser samt som åpent brev til regjeringen.

Vi har fått svar fra Sivilombudsmannen og hans syn på saken var at forskriftens forhold til hjemmelsgrunnlaget i Dyrevernloven § 16 var uklart og at Justisdepartementets lovavdeling og Mattilsynet hadde meget ulike oppfatninger om forståelsen av Dyrevernlovens § 16 og at dette var uheldig. Han mente at det var en mangel ved lovgivningen og sendte saken videre til Landbruks- og matdepartementet. Ettersom vi ikke har de økonomiske midlene så kan vi ikke forfølge saken i rettsapparatet.

Årets inntekter kommer fra fjernadopsjon, medlemskontingenter og gaver.

På utgiftssiden er det mat og veterinærkostnader som utgjør de tyngste postene.

Det er utgitt 2 medlemsblad – sommernummer og julenummer.

Vi fortsetter å hjelpe hjemløse katter gjennom å plassere dem i fosterhjem. Der hvor det er mulig bruker vi TNR-metoden (trap, neuter, return).

Medlemstall er nå 303.

Hovedtallene fra regnskapets siste år er som følger og vi sender gjerne komplett regnskap for 2009 til de som ønsker det.

Inntekter	186 064
Kostnader	180 921
Overskudd	5 143

Vi takker medlemmer og adopsjon for all den støtte dere gir oss.

STYRET

Kåre Knutsen

Åsbjørn Høy

Odd Nørve-Jacobsen

Adresse:	Telefon:	E-mail:	Bankgiro:	Org.nr.:
Postboks 41 Alnabru 0614 Oslo	22 32 86 03	webmaster@dyrenes-velferd.no	7877 05 97152	NO 979 741 596

Tre rare katter har vi fått
Den ene heter Knoll
Så må den andre hete Tott
Den tredje har vi ganske flott
gitt navnet Tordenskjold.

Men disse tre er noen troll,
for når vi roper "Tott!"
så kommer ikke Tott, men Knoll, og når vi syns vi like godt
kan rope både "Knoll!" og "Tott!"
da kommer Tordenskjold.

Så du forstår at vi er gått
helt surr i det med Tott og Knoll
og Tordenskjold. For hvem er Tott?
Og hvem av dem er Tordenskjold?
Og hvem er Skjott? Og hvem er Toll?
Og hvem er Tordenknot?

Av André Bjerke

Godt Nytt År